

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

חגיגה יב-ג

עניין: שבעה רקיעים

כתר ראש למהר"ח וולאז'ין

סא פילוסופיא. אמר רבינו, שממקום שמסתיים הפילוסופיא, משם ולמעלה מתחיל חכמת הקבלה. וממקום שמסתיים קבלת הרמ"ק, משם ולמעלה מתחיל קבלת האר"י ז"ל.

בן יהוידע

ש"ח א"ר יוסי אוי להם לבריות שרואות ולין יודעות מה הם רואות. הנה מה שאמר אוי, כיון בזה האוי והאזוי על הפלסופים שאומרין על השערת שכלם ומראה עיניהם, ובודים דברים מדעתם בעניני השמים וכוכבים ומזלות, וגם מדברים אבר בארץ מתחת כפי השערתם, ועושים דבריהם ליסוד מיוחד וכונים עליו בנין, ומחליטים הדברים לאמת כאלו עלו שמים ובעיניהם ראו ויפסרו, וכאשר תמלא בכלל דברי הכל שלהם, שגזרו בהשערת שכלם שהשמש והירח והכוכבים הם עולמות גשמיים ממם, ובהם אדם ובהמה ואילנות ועשבים כמו שיש בעוה"ז, ועל אשר ראו בירח כהמים בנופה, גזרו שהם הרים וגבעות וימים שבה, ועוד יש להם דברים הבלים ושקרים כאלה, שכל אחד בונה במה לעלמו וגזר איזה ענין שחושבו ומחליטו לאמת על פי השערת שכלו, והרע ספר הדבר מאמר ד' פרק י"א, דימה אותם לאדם הרואה מרחוק באיזה גשם בעולם ומסתכל בו, נדמה לו כעורת אדם עם חוטם ואזנים ועינים ויד ורגל, אמנם בהתקרבו לאותו גשם בעיניו יראה שהוא עץ או דבר אחר פשוט, לא תואר ולא הדר לו, לא פנים ולא עורף ע"ש. ועוד במאמר ג' פ"ב, דימה אותם לאדם יערי אשר מלא מראה מלובשת גדולה עומדת בצד הר גדול אשר שכח שמה סותר אחר, וזה האדם היערי הסתכל באשפקלריא המאירה וראה בתוכה לורת אדם שחור ומקלו בידו, גם לורת האילנות ולורת נהר אחד אשר היה ביער ההוא לנוכח המראה, ויגזור בדעתו שיש עולם מלא בתוך ההר הגדול הזה, וגזר בדעתו שההר הזה הוא חלולי וכתוכו נמלא יער ואילנות ונהרות וצני אדם, וזה הכסיל לא הבין ולא ידע כי בנפשו דבר, ואת עלמו ראה שנלטייר הוא והיער וכל אשר בו בתוך המראה, וכן קרה למחקרים הפלסופים ג"כ ע"ש. ובוה בין תבין היטב מה שקרא עליהם רבי יוסי אוי ואזוי, שרואין מלמטה למעלה ואינם יודעין מה הם רואין, וגם מלמעלה למטה על הארץ מתחת עומדין ואין יודעים על מה הם עומדין. ואמר לשון אוי כי הסכל נקרא טוב, אך להם יתהפך לאוי, דהתשבון שיה. גם הלכ שלהם שבו מצינים, נחלק לשני פעמים ו' ו' :

הגר"א יהל אור בראשית יא ע"ג

הנוקבה : והבא אינון תרין רקיעין תתאין מאינון רקיעי דאקרון שמים . ר"ל מו' רקיעין שאמרו בחגיגה וכן ג"ל נגד ע"ס ו' תתאין ו"ק כוללין העס' וערבות בינה כוללה ג"ר ושם כסא הכבוד כו' ושם הוא הסדר בענין אחר כ שם וילון עטרת לכן אינו משמש כלום רק נכנס כו' בסוד ותקם בעוד לילה עולימתא שפירתא כו' ואתכסיא ציממו רקיע שבו חמה ולבנה כוכבים ומזלות הוא יסוד כידון בהרבה מקומות רבו מלספר ושניהם צהיכל הזה כי כא יסוד ועטרת כנ"ל ושחקים הוא נו"ה כמ"ש בזהר ורע"נ והן שוחקות מן ללדיקים כמ"ש בזהר ללדיק ולדק (הוא יסוד ומלכות) והוא כי מנלפ"ך הם ה"ג וג' מהם ממותקו שהן ג' דחג"ת וב' דנו"ה אינן ממותקות והם אותיות מ"ו כידוע ולכך צריך לטהינה ובה יתמתק כי פיזור לדין סוג [וברחמים להיפך וז"ס כנוס ללדיקים נאה כו' פיזור כו'] והילוני לחלקים רבים והוא סוד הקטרת הדק הטיב ולכן בלג מרור לא ילא שצריך ללועסו כידוע וזבול ת"ת ומעון ומכו חו"ג כמ"ש בזהר וערבות בינה כנ"ל ואמרו בגמ' שכול נקראו שמים וילין. שם מקרא וז"ס דאקרון שמים

זהר ויקרא כו ע"א

זילו דק מואן שחקים אחר דטחנין מנא ללדיקיא ומאן נינהו "ננח והוד דאיון ודאי טחנין מנא ללדיקיא למאן לההוא אחר דחקרי לדיק דהא אינון טחנין ליה לההוא מנא דאחיה מלעילא וכל ההוא טיבו מתכניש בגווייהו למיהב ליה לדרגא דלדיק בנין דיתברכו דק מההוא זילו דלהון ועל דא טחנין מנא ללדיקיא מאן לדיקיא דא לדיק ולדק יוסף ורחל דכד מזדווגן כחדא לדיקים אקרו ואלין טחנין מן ללדיקיא ודאי ועל דא ושחקים זילו דק . כדין יתפתח ארץ לתתא ויפרו ישע בני עלמא . ולדקה תלמיח יחד כל רחמי וכל טיבו דעלמא סגיא ומוזייהו דבני נשא משתכחי בעלמא כדין חדווה על חדווה ארוסא וכל עלמין מתברכאן . אמר רבי אחא אלמלא לא אחינא אלא למשמע דא ד" :

